

XXV Liceum Ogólnokształcące

im. Stefana Żeromskiego

w Krakowie

nauczyciel uczący: Agnieszka Natanek

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE

Biznes i zarządzanie

Klasa I a, 1 b, 1 c, 1 d, 1 e

Rok szkolny 2023/2024

Podstawa programowa:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I Wiedza.

1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych, wyjaśnianie zależności zachodzących między nimi i rozumienie ich roli we współczesnym świecie.
2. Rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających.
3. Charakteryzowanie etapów zarządzania projektami.
4. Identyfikowanie podstawowych rodzajów ryzyk związanych z realizacją projektów.
5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami i poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.
6. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta.
7. Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.
8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.
9. Rozumienie metod aktywnego poszukiwania pracy.
10. Wyjaśnianie zasad zarządzania przedsiębiorstwem.
11. Znajomość procesu planowania własnego biznesu.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju.
2. Współpraca w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu w celu realizacji określonego zadania.
3. Prowadzenie dyskusji i argumentowanie w trakcie pracy zespołowej.
4. Formułowanie i uzasadnianie celów, planowanie, prezentowanie zakresu i realizacja prostych zadań projektowych.
5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.
6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.
7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.
8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.
9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.
10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.
11. Obserwowanie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rozpoznawanie kompetencji na nim oczekiwanych.
12. Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych podczas ubiegania się o pracę.
13. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i formułowania konstruktywnych opinii zwrotnych.
14. Samodzielne analizowanie zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu i formułowanie na ich podstawie pomysłów na własny biznes.
15. Przygotowanie do planowania własnej działalności gospodarczej.

III. Kształtowanie postaw.

1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.
2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.
3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów społecznej gospodarki rynkowej.
4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.
5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.
6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.
7. Samoświadomość i przyjmowanie odpowiedzialności za swoją karierę zawodową.
8. Docenianie roli postaw przedsiębiorczych pracowników w rozwoju biznesu i przedsięwzięć społecznych.
9. Docenianie roli przedsiębiorcy i osób zarządzających w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa.
10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość i determinacja w realizacji celów.
11. Respektowanie praw ochrony własności intelektualnej.

Temat	OCENA				
	dopuszczający	dostateczny jak na ocenę dopuszczający a ponad to	dobry jak na ocenę dostateczny a ponad to	bardzo dobry jak na ocenę dobry a ponad to	celujący jak na ocenę bardzo dobry a ponad to
I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie					
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1.1. Znaczenie przedsiębiorczości	wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>przedsiębiorczość</i>	wyjaśnia pojęcia <i>innowacyjność</i> i <i>kreatywność</i>	- charakteryzuje innowacyjność i kreatywność - zna sposoby pobudzania kreatywnego myślenia	uzasadnia rolę i znaczenie przedsiębiorczości i innowacyjności w gospodarce rynkowej	udowadnia na własnych przykładach wpływ kreatywności i przedsiębiorczości na rozwój człowieka i gospodarki
1.2. Postawy sprzyjające przedsiębiorczości	opisuje aktywną postawę człowieka	- określa postawę przedsiębiorczą - wyjaśnia pojęcie <i>samoakceptacja</i> - rozpoznaje przykłady inicjatywności - charakteryzuje cechy człowieka przedsiębiorczego	- charakteryzuje kreatywność i inicjatywność jako istotne cechy osoby przedsiębiorczej - opisuje zachowania uległe, asertywne i agresywne	dostrzega znaczenie przedsiębiorczości w życiu osobistym i rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej	udowadnia na przykładach znaczenie samoakceptacji w zachowaniu asertywnym i w kształtowaniu cech przedsiębiorczych
1.3. Kompetencje osoby przedsiębiorczej	przedstawia umiejętności osoby przedsiębiorczej	definiuje pojęcia <i>kompetencje twarde</i>, <i>kompetencje miękkie</i>	charakteryzuje umiejętności człowieka przedsiębiorczego	analizuje poziom własnej przedsiębiorczości i kreatywności	planuje wykorzystanie własnych zachowań asertywnych w działaniach przedsiębiorczych
1.4. Komunikacja interpersonalna	- wskazuje elementy procesu komunikacji - rozdziela komunikację werbalną i niewerbalną - wymienia środki komunikacji interpersonalnej	- charakteryzuje elementy procesu komunikacji - wskazuje przyczyny zakłóceń w procesie komunikacji	analizuje zakłócenia w komunikacji interpersonalnej i proponuje sposoby ich likwidowania	uzasadnia znaczenie skutecznej komunikacji w budowaniu właściwych relacji społecznych	analizuje własne umiejętności komunikacyjne i świadomie pracuje nad ich doskonaleniem

1.5. Sposoby wywierania wpływu na ludzi	wymienia reguły wpływu społecznego	- podaje sytuacje wykorzystywania reguł wpływu - odróżnia perswazję od manipulacji	- wymienia techniki manipulacyjne - wyjaśnia szkodliwość manipulacji - podaje sposoby obrony przed manipulacją	- klasyfikuje manipulacje ze względu na treść (wymienia rodzaje manipulacji) - przedstawia przykłady metod i technik manipulacji stosowanych w przestrzeni publicznej	przedstawia własny przykład analizy informacji pochodzącej z różnych źródeł
1.6. Zarządzanie czasem	wymienia przynajmniej trzy metody zarządzania sobą w czasie	- przedstawia konsekwencje złego zarządzania czasem - opisuje metody i techniki zarządzania sobą w czasie	- podaje przyczyny złego zarządzania czasem - opisuje proces zarządzania czasem	wskazuje techniki zarządzania czasem podnoszące efektywność pracy zespołowej i efektywność pracy indywidualnej	planuje swoje działania z wykorzystaniem metod zarządzania sobą w czasie
1.7. Podejmowanie decyzji	- wymienia cele podejmowania decyzji - wyjaśnia czynniki wpływające na podjęcie decyzji - przedstawia bariery utrudniające podejmowanie decyzji	wymienia metody wspomagające proces decyzyjny (analiza SWOT, burza mózgów, drzewko decyzyjne)	- charakteryzuje etapy podejmowania decyzji - opisuje metody wspomagające proces decyzyjny (analiza SWOT, burza mózgów, drzewko decyzyjne)	przedstawia modele podejmowania decyzji	stosuje metody wspomagające podejmowanie decyzji
1.8. Praca zespołowa	wyjaśnia pojęcia <i>grupa społeczna</i>, <i>lider</i>	- wymienia zasady dobrej współpracy - wymienia bariery budowania zespołu	- opisuje fazy budowania oraz organizację grupy - wymienia cechy lidera	analizuje zalety i wady pracy zespołowej	analizuje siebie jako lidera grupy
Sprawdzian wiadomości i umiejętności					
II. Zarządzanie projektami					
2.1. Specyfika projektu	podaje przykłady projektów z różnych dziedzin	- wyjaśnia pojęcia <i>projekt</i>, <i>projektowanie</i>, <i>zarządzanie projektem</i> – klasyfikuje projekty ze względu na rodzaj i dziedzinę	- wskazuje cechy projektu - klasyfikuje projekty realizowane w szkołach	podaje pomysły projektów do realizacji w szkole	omawia projekty, w realizacji których uczestniczył w szkole

2.2. Etapy projektu	wymienia etapy realizacji projektu	wskazuje ryzyka mogące zakłócać realizację projektu	- charakteryzuje etapy realizacji projektu - wymienia role w zespole realizującym projekt	przypisuje zadania do etapów realizacji projektu	analizuje swoje zadania przy realizacji projektów szkolnych i ocenia swoją rolę
2.3. Definiowanie celów projektu	podaje metodę SMART stosowaną przy wyznaczaniu celów	charakteryzuje cechy opisujące cele projektu	wyznacza cele wskazanego przedsięwzięcia	konkretyzuje cele metodą 6xW	stosuje metodę SMART przy wyznaczaniu własnych celów
2.4. Harmonogram, budżet i ewaluacja projektu	wyjaśnia, czym jest harmonogram projektu	opisuje diagram Gantta i wpisuje w niego harmonogram przykładowego przedsięwzięcia	przygotowuje budżet przykładowego przedsięwzięcia	wyjaśnia sens opracowania harmonogramu, budżetu i ewaluacji projektu	opracowuje harmonogram, budżet i ewaluację projektu
Sprawdzian wiadomości i umiejętności					
III. Gospodarka rynkowa					
3.1. Przedsiębiorczość w gospodarce	wymienia cztery typy gospodarek	- charakteryzuje typy gospodarek - wyjaśnia, czym zajmuje się ekonomia	opisuje zasady racjonalnego gospodarowania	wyjaśnia czynniki wpływające na dobrobyt	podaje argumenty na temat znaczenia przedsiębiorczości dla budowania dobrobytu państwa
3.2. Zalety gospodarki rynkowej	rozdziela typy gospodarek w Polsce po II wojnie światowej	- charakteryzuje funkcjonowanie gospodarki centralnie planowanej w Polsce - wyróżnia cechy gospodarki rynkowej	- wskazuje skutki gospodarki centralnej w Polsce - analizuje proces transformacji gospodarczej w Polsce - charakteryzuje rolę własności prywatnej i wolności gospodarczej w gospodarce rynkowej	- porównuje gospodarkę centralnie sterowaną i rynkową - charakteryzuje na przykładach stosowanie zasady wolności gospodarczej	dyskutuje na temat wolności gospodarczej, analizując indeks wolności gospodarczej w różnych krajach
3.3. Prawo popytu	wyjaśnia pojęcia <i>popyt</i>, <i>prawo popytu</i>	interpretuje prawo popytu	- wskazuje na wykresie zależność między popytem a ceną - charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość popytu	wyróżnia rodzaje dóbr i podaje ich przykłady	podaje odstępstwa od prawa popytu (paradoksy popytu)

3.4. Prawo podaży	• wyjaśnia pojęcia <i>podaż</i>, <i>prawo podaży</i>	• interpretuje prawo podaży • definiuje pojęcie <i>równowaga rynkowa</i>	• wskazuje na wykresie zależność między podażą a ceną • charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość podaży	• analizuje zależności między popytem, podażą a ceną (przesunięcia krzywych)	• analizuje znaczenie mechanizmu rynkowego dla funkcjonowania gospodarki rynkowej
3.5. Rodzaje rynków	• wyjaśnia, czym jest rynek i podaje przykłady rynków	• podaje kryteria klasyfikacji rynków	• opisuje rodzaje konkurencji • wyjaśnia funkcje rynku	• charakteryzuje przykłady rynków, stosując różne klasyfikacje • wskazuje negatywne skutki ograniczenia konkurencji na rynku	• rozpracowuje znaczenie konkurencji dla konsumenta i dla gospodarki
3.6. Podmioty gospodarki rynkowej	• wyróżnia podmioty gospodarki rynkowej	• opisuje rolę gospodarstwa domowego jako podmiotu gospodarki rynkowej	• charakteryzuje podmioty gospodarki i opisuje ich rolę	• opisuje schemat obiegu okrężnego • analizuje zależności między podmiotami gospodarczymi	• analizuje wpływ zdarzeń na obieg okrężny gospodarki
3.7. Ochrona konsumenta	• wyjaśnia pojęcia <i>konsument</i>, <i>klient</i>, <i>reklamacja</i> • zna prawa konsumenta do składania reklamacji	• wskazuje ustawy regulujące prawa konsumenta • wskazuje ustawę o ochronie danych osobowych • podaje instytucje ochrony konsumenta • odróżnia nieuczciwe praktyki konsumenckie • wyjaśnia pojęcia <i>gwarancja</i>, <i>rękojmia</i> • sporządza pismo reklamacyjne według wzoru	• charakteryzuje prawa konsumenta • charakteryzuje zakres ochrony danych osobowych • wskazuje podstawy prawne do złożenia reklamacji	• charakteryzuje organizacje i instytucje wspierające konsumenta • wskazuje formy rozstrzygania sporów konsumenckich	• analizuje realizację praw konsumenta i ochrony danych osobowych w Polsce
3.8. Wskaźniki gospodarcze	• wymienia wskaźniki ekonomiczne charakteryzujące gospodarkę	• wyjaśnia pojęcia <i>PKB</i>, <i>PKB per capita</i>, <i>inflacja</i>, <i>bezrobocie</i>	• opisuje przyczyny i skutki inflacji • wyjaśnia przyczyny bezrobocia	• wyszukuje i interpretuje bieżące wskaźniki ekonomiczne	• wykorzystuje interpretacje wskaźników w dyskusji

		• wyjaśnia, do czego wykorzystywane są wskaźniki ekonomiczne		• interpretuje wskaźniki zatrudnienia i bezrobocia, analizując wielkość PKB kraju	
3.9. Budżet państwa	• wyjaśnia pojęcia <i>budżet państwa, dochody budżetu, wydatki budżetowe</i>	• wymienia wewnętrzne i zewnętrzne funkcje państwa • wyróżnia podstawowe źródła wpływów do budżetu • wskazuje zadania finansowane przez budżet państwa • wyjaśnia pojęcie <i>deficyt budżetowy</i>	• podaje zasady polityki budżetowej państwa • wyjaśnia wpływy deficytu budżetowego na funkcjonowanie gospodarki	• określa funkcje budżetu • analizuje powstawanie deficytu i długu publicznego	• analizuje sprawozdania z wykonania budżetu państwa • dyskutuje na temat wpływu długu publicznego na rozwój gospodarczy
3.10. Budżet jednostek samorządu lokalnego	• wyjaśnia pojęcia <i>samorząd lokalny, budżet samorządu lokalnego</i>	• wymienia źródła dochodów jednostek samorządowych • wymienia zadania finansowane przez gminę	• wyjaśnia pojęcie <i>budżet obywatelski</i> i wymienia, co może być z niego finansowane	• analizuje wpływy i wydatki swojej (lub wybranej) gminy • wymienia projekty finansowane z budżetu swojej gminy	• przedstawia pomysły projektów do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego
3.11. Patriotyzm gospodarczy	• wyjaśnia pojęcie <i>patriotyzm gospodarczy</i>	• wskazuje przykłady patriotyzmu gospodarczego	• wymienia zalety patriotyzmu gospodarczego	• analizuje przykłady działań, wskazując na przejawy patriotyzmu gospodarczego • proponuje działania propagujące patriotyzm gospodarczy	• podejmuje dyskusje na temat kontrowersji wokół patriotyzmu gospodarczego
Sprawdzian wiadomości i umiejętności					